

FOCUS :

Visies op vaderschap.

Bezoek van een wijkmeesteres van de Katholieke Arbeidersvrouwen aan een jonge moeder, 1939. KADOC-KULeuven.

Vaders buiten beeld

De invulling van ouderschap evolueert doorheen de tijd. Dat blijkt bijvoorbeeld uit de manier waarop moeders en vaders worden aangesproken over de opvoeding van hun kinderen. Tot halverwege de 19de eeuw hadden vaders een belangrijke rol in de opvoeding, zeker die van oudere kinderen. Boeken over kinderopvoeding richtten zich dus ook tot hen.

Door de verheerlijking van de band tussen moeder en kind, eind 19de eeuw, verdwenen vaders uit beeld. Kinderartsen, psychologen en pedagogen gaven hun advies over de voeding, slaap, hygiëne enz. bijna uitsluitend aan vrouwen. De hoge kindersterfte toonde volgens hen aan dat vrouwen hulp nodig hadden om goede moeders te worden. In 1919 kwam het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn (nu Kind en Gezin) tot stand, dat zijn raadplegingen uitsluitend op moeders richtte. Vaders moeiden zich beter niet met de zorg voor kleine kinderen.

Betrokken vaders

Vanaf de jaren 1950 werd gepleit voor meer aanwezige en betrokken vaders. Kinderen, zeker jongens, hadden ook de invloed van vader nodig om op te groeien tot evenwichtige volwassenen. Toch duurde het nog een tijd vooraleer de rol van vaders in de opvoeding van jonge kinderen echt naar waarde werd geschat.

Vanaf de jaren 1990 moedigde de overheid jonge vaders uitdrukkelijk aan om zorg te dragen voor hun kleine kinderen. Dat gebeurde met bewustmakingscampagnes, het optrekken van het vaderschapsverlof naar tien dagen (2002) en het toekennen van ouderschapsverlof. Gezinnen waarin beide partners zowel werken als zorgen, zijn het nieuwe model.

Parallel kwam er meer ruimte voor gezinnen die niet uit de traditionele combinatie mama/papa/kinderen bestaan: een mama/papa alleen, twee mama's, twee papa's, een stiefmama of -papa...

Hij en zij. 't Is de taak van allebei.

Overheidscampagne voor een betere verdeling van werk en gezin, 1995.

Drie tijdperken, drie visies

Vergelijk de drie teksten over vaderschap. Wie schreef ze? Voor welk lezerspubliek? Vanuit welke vaststelling of welk probleem vertrekt de auteur en welke suggesties reikt zij/hij aan? Welke rol krijgen vaders en moeders wel/niet? Merk je vooroordelen over vaders en moeders?

1930: ['Onbekwame vaders' \(uit het tijdschrift van het Nationaal Werk voor Kinderwelzijn\)](#)

1970: ['De vader in een nieuwe rol' \(uit Libelle\)](#)

2012: ['So what?' \(Peter De Lobel in De Standaard\)](#)

Een afsluitende bedenking: een 'discours' (wat er wordt gezegd en geschreven) over een onderwerp valt niet samen met de realiteit. In 2012 is de beeldvorming over zorgende vaders positief, en dat maakt het voor vaders gemakkelijker om zich zorgzaam te tonen. In tijden waarin van vaders afstandelijkheid werd verwacht, waren er ongetwijfeld ook zorgzame vaders, maar waren zij minder zichtbaar.